

כו א מ"י פ"ו מהלכות
 נזקי ממון הלכה ד:
 כז ב ג מ"י שם הלכה ג:
 כח ד מ"י שם הלכה ו
 וע"ש צמ"מ:

טעמא בהציקין (ביטין 97 דף 33 וסא) אבא כאן דלשא בשביל היתומים ממנין אותו דטוב היה להם שלא להם אפטרופוס אלא בשביל תקנת העולם ממנין אותו כדי שישמור השור שלא יגח אי אמרת דמשלם ממנעי ולא עבדי וצירושלמי בהנזקין אמר אביא דר' יוחנן

HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed

ממעני ולא עבדי רבי יוסי בר חנינא אמר מעליית אפוטרופוס * וחוזרין ונפרעין מן היתומים לכי גדלי ומעמידים להן אפוטרופין לתם לגבות מגופו תנאי היא דתניא שור שנתחרשו בעליו ושנשתמו בעליו ושהלכו בעליו למדינת הים יהודה בן נקוסא אמר סומכוס הרי הוא בתמותו עד שיעידו בו בפני הבעלים וחכ"א מעמידין להן אפוטרופין ומעידין בהן בפני אפוטרופין נתפקח החרש נשתפה השוטה והגדיל הקטן ובאו בעליו ממדינת הים יהודה בן נקוסא אמר סומכוס חזר לתמותו עד שיעידו בו בפני בעלים רבי יוסי אמר הרי הוא בחזקתו ^א אמרו מאי הרי הוא בתמותו דקאמר סומכוס אילמא דלא מייעד כלל הא מדקתני סיפא חזר לתמותו מכלל דאייעד אלא מאי הרי הוא בתמותו הרי הוא בתמימותו דלא מחסרינן ליה אלמא אין מעמידין אפוטרופוס לתם לגבות מגופו וחכמים אומרים מעמידין להן אפוטרופוס ומעידין להן בפני אפוטרופוס אלמא מעמידין אפוטרופוס לתם לגבות מגופו וסיפא במאי קמיפלגי ^ב רשות משנה איכא בינייהו סומכוס סבר רשות משנה ור' יוסי סבר רשות אינה משנה ת"ר שור חרש שוטה וקטן שנגח רבי יעקב משלם ח"נ ר' יעקב מאי עבדתיה אלא אימא רבי יעקב אומר משלם ח"נ במאי עסקין אי בתם פשיטא דכ"ע נמי ח"נ הוא דמשלם ואי במועד אי דעבדי ליה שמירה כלל כלל לא בעי לשלומי ואי דלא עבדי ליה שמירה כוליה נזק בעי שלומי אמר רבא לעולם במועד והכא במאי עסקין דעבדי שמירה פחותה ולא עבדי ליה שמירה מעולה ורבי יעקב ^ג סבר לה כרבי יהודה דאמר צד תמות במקומה עומדת וסבר לה כרבי יהודה דאמר מועד סגי ליה בשמירה פחותה וסבר לה כרבנן דאמרי מעמידין אפוטרופוס לתם לגבות מגופו א"ל אביי ולא פליגי והתניא שור של חרש שוטה וקטן שנגח ר' יהודה מחייב ור' יעקב אומר ח"נ הוא דמשלם אמר רבה בר עולא מה שמחייב ר' יהודה פירש ר' יעקב ולאביי דאמר פליגי במאי פליגי אמר לך רב ^ד במועד ולא נטריה כלל ר' יעקב סבר לה כר' יהודה בחדא ופליגי עליה בחדא סבר כר' יהודה בחדא דאילו ר' יהודה סבר צד תמות במקומה עומדת ופליגי עליה בחדא דאילו רבי יהודה סבר מעמידין להן אפוטרופוס לתם לגבות מגופו ור' יעקב סבר אין מעמידין ולא משלם אלא פלוג דמועד אמר ליה רב אחא בר אביי לרבינא בשלמא לאביי דאמר פליגי שפיר אלא לרבא דאמר לא פליגי אדמוקי לה במועד נוקמא בתם

כרבנן בתמיהה אפילו יסבור כאבא
שאלו דלמרא מנייהו ד"ר ישבע צבי
ההוא בר אינש למיחב וזוי בגין
דמתקרי מהימן כלומר לא ימונע
בשביל כך אם יהיה זקוק לפרוע אם
ישפע דממה הוא שנחשב בך לנאמן
כשכ"ד דממין איתו אלא גבי שור און
נחשב לנאמן בשביל מניו וזו שאין זין
בשביל תקנת יתומים אלא בשביל
שלא יזיק לעולם ואין נחשב אלא
כשומר בעלמא ששומר השור שלא
יזיק ודרכי יוסי צ"ח כאבא שאלו
אפילו יסבור כרבנן אדם מזכיר
עצמו מן השבועה ואין אדם מזכיר
עצמו מן השתלומין כלומר בשביל
השבועה יהיה נמנע שלא לעולם תריך
לישבע שלא עיכב כלום משהם
וגראה דאפילו נאכד דבר משל
יתומים שלא ישבע שלא פשע שאם
כן יהיו נמנעים אבל בזה אין חושש
אם יש עדים או אם מודה (א) הוא
בעצמו שפשע לא ימונע אם מוקיקין
איתו לשלם: **א**י בתם פשיטא.
וב"ה דאשמועי' למעמדין אפטרופוס
לחם א"ה ה"ל למתני' ר' יעקב מחייב
ותו לא ומדנקט ח"י משמע דליטערך
דלא נימא נזק שלם:

וְלֹא מִשָּׁם אֵלָּא מִכָּאן דְּמוּעָד.
 ורצא לא צעי לשנויי הכי
 מדלג קמני ר' יהודה אומר חייב נ"ש
 ור' יעקב אומר ח"י ועוד דמשמע
 ליה לרצא דכיון דלא נטריה כלל ה"ל
 למתני אין משלם אלל חזי נזק שזהו
 חידוש דאקאמר משלם ח"י משמע
 דקמ"ל דמשלם אפילו ח"י אלל
 השתא דנטריה שמירה פחותה חידוש
 הוא דקמ"ל דמשלם אפילו ח"י ועוד
 דמשמע ליה ח"י מגופו כסתם ח"י
 דכלל מקום: **אדמוקין** דה במועד
 דאוקמיא בתם. תימיה דמעיקרא
 הוא פריך אי בתם פשיטא ולא הוא
 צעי למימר דלחא לאשמועינן
 דמעמידין אפוטרופוס לתם כפי'
 לגייל דלס כן ה"ל למימר רבי יעקב
 מחייב והשתא דאסיק דאעמיה דלמר
 וי"ל דהשתא דאסיק דאעמיה דלמר
 דל תמות במקומה עומדת לא מצי
 למתני רבי יעקב מחייב דלאיטריך
 להוציר ח"י לאשמועינן דמעמידין
 אפוטרופוס לתם ואי הוא תני מחייב
 הוא מוקמינן לא צמועד אלל תם
 פטור דאין מעמידין אפוטרופוס לתם
 ולאיטריך לאשמועינן דמועד משלם
 נ"ש לאפוקי ממ"ד דל תמות במקומה
 עומדת אלל מעיקרא דלא הוא
 אסיק דאעמיה דל תמות כו' פריך
 שפיר אי בתם פשיטא דאי לאשמועינן
 מעמידין אפוטרופוס לתם אתא
 לתני מחייב והוא מוקמינן ליה
 בתם דלמועד לא דאיטריך:
 שור

אפוטרופוס לתם דאשמועינקי ליה צמ
דמועדות: אלא לרצא דאמר לא פליגי

(א) ו"ל אומר יעב"ץ,
(ב) [לקמן מ: ג] (ג) [לעיל יח.
לקמן מה: ד] (ד) בס"א: דהא
שמעין,

הגהות הב"ח
(א) תוס' ד"ה דאי אמרת
וכו' או אם יודע הוא
בעלמו שפסע:

ממנעי ולא עבדי. אפוטורפוס: ממעליים אפוטורפוס. שלא שמרהו כראוי: וחזורין ונפרעין מן היסומים לני גדלי. דאי לא ממנעי ולא עבדי: תור למסומו. לקמן מפרש מאי קאמר: מאי הרי הוא בסמומו דקאמר סומכוס. זירשאי: אינליא דלא מייעד. בשלש נגחות לשלש מעלייה כשהועד: דאמר מדקמיני סופא נשפוקה חרש חור לסמומו. דקסבר רשות משנה מכלל דמעיקרא אייעד ליה: הרי הוא בסמימומו. דלא גבי נגחות תמות מיניה דאין מעמידין אפוטורפוס לתם לגבות מגופו: רשות משנה. הרשות שנשחנה לה שילא מידי אפוטורפוס ונגסם לרשות בעלים משנה את העדלמו: יצ"ר ר' יעקב משנה ח"ג: במאי עסקין. דאכטריך ליה למיתני ח"ג ולא תנא רבי יעקב מחייב: אי דעבר ליה שמייה. מעולה ונפרעה בליה או שפרכא לטעין משום הכי פטר ליה מנוק שלם כלל כלל לא צעי לשלמי: ואי דלא עבר ליה שמייה. מעולה כליה עזק צעי לשלמי: שמייה פחותה. נעל בפניה כראוי ואחרנין [לקמן] (ד' נה:) דלת שיכולה לעמוד ברוח מנחה וכו' כראוי והיינו שמייה פחותה אכל רוח שאינה מנחה ואכטריך לאשמועינן דמשתלם ח"ג ולא כולו לאשוקי מאי תנאי דפליגי בשלמי פירקין [הה:] דהיינו תנאי דפטור ואיכא דמחייב ליה נוק שלם ואשמועינן הכא דרבי יעקב סבר לה כרבי יהודה דאמר בשליה פירקין [סא] במועד כגי ליה בשמייה פחותה דמייטרי ציה קראי ומפטרי מנוק שלם ומייה בחאי נוק מחייב כדאמרין לקמן [סא] לא פטר ר' יהודה אלא על גל דההוא שבו אכל ז' תמות במקומה עומדת ותם לא סגי ליה בשמייה פחותה דלא מייטרי ציה קראי ואע"ג דהך ז' תמות מגופיה משתלם אית ליה לר' יעקב מעמידין אפוטורפוס לתם לגבות מגופיה כרגנן דפליגי עליה דסומכוס לעיל: ולא פליגי. ר' יעקב ור' יהודה: ולאציי דאמר פליגי במאי פליגי. אי בתם לא קאמר רבי יהודה י"ג ואי במועד ושמייה פחותה הא שמעינן ליה לרבי יהודה אפילו בשור של פיקח ח"ג ותו לא ואי בדלא נטרעה כלל מאי טעם דר' יעקב: ולא נטרעה כלל וקאמר רבי יהודה י"ג החי מן הטעליה והחאי מן גופו דשמעינן לרבי יהודה לקמן דכל תם ונעשה מועד ז' תמות במקומה עומדת ומגופו נגבית והאי אע"ג דלית ליה בעלים בני דעה מעמידין אפוטורפוס לתם לגבות מגופו ז' תמות: ורבי יעקב סבר לה כרבי יהודה בחדא. דכל תם ונעשה מועד ז' תמות במקומה עומדת ז' תמות בחדא הלכך הכא פטור מז' תמות דבדק פליגי עליה דקסבר אין מעמידין אפוטורפוס לתם כו': בשלמי לאציי דאמר פליגי שפיר. מוקי לה במועד למיתתא קמייתא דבתם ליכא לאחותה לאשמועינן דמעמידין

עמידין הלכך ע"כ קמייטא נמי במועד ולא נטריה כלל ומשלים ח"ו
זין אפטרופוס לתם: אדמוקי לה: לקמייטא במועד לוקמא בתם: